

Česká republika

Česká školní inspekce

Ústecký inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Vilémov, okres Chomutov

Základní škola, ulice Kadaňská 163, 431 54 Vilémov

Identifikátor školy: 600 077 322

Termín konání orientační inspekce: 27. – 29. ledna 2003

Čj.:	061 17/2003-2005
Signatura:	oflcw110

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Vilémov, okres Chomutov je příspěvkovou organizací, zřízenou zastupitelstvem Obce Vilémov ze dne 16. 10. 2002 pod č.j. 367/02 jako školské zařízení sdružující základní školu, mateřskou školu, školní družinu a školní stravovnu. Do sítě škol byla zařazena naposledy pod značkou PgO 517/2000 k 16. 11. 2000 jako škola s kapacitou 150 žáků, se školní družinou pro 30 žáků a školní stravovnou pro přípravu 150 jídel denně. V době inspekční návštěvy docházelo do 8 tříd 130 žáků. Proto měla škola uděleno výjimku MŠMT č.j. 15 211/02-22 z počtu žáků pro školní rok 2002/2003.

Škola plní vzdělávací program Základní škola č.j. 16 847/96-2 včetně následných úprav a doplňků.

Ke škole patří kromě hlavní školní budovy v Kadaňské ulici s žáky 2. stupně i budova na návsi č.p. 41 s 1. stupněm, budova školní družiny a školní jídelna v budově obecní radnice.

Od minulé inspekční návštěvy v roce 1997 (inspekční zpráva č.j. O-06-01/9697-077) došlo ve škole k řadě úprav a k modernizaci vybavení, na němž se podílela obec, donátoři sponzorskými dary a také stát. Budova v Kadaňské ulici byla nově omítnuta, byly zde vyměněny vchodové dveře a je napojena na temperování pomocí tepelného čerpadla. Třídly byly vybaveny novým žákovským nábytkem, škola nahradila stávající počítačovou učebnu novými počítači v rámci projektu INDOŠ. Dosavadní počítače obohatily učebnu ve školní knihovně a byly přemístěny i do jiných tříd. Škola vlastní výukové počítačové programy pro různé předměty a ročníky. V dokončené obecní tělocvičně za školní budovou získala škola zázemí pro výuku tělesné výchovy.

Protože jde o školu vesnického typu, docházejí sem žáci z 5 správních obcí a z jejich 7 osad. V současné době do školy nedochází žádný cizinec. Vzhledem k nízkému počtu žáků ve třídách může škola nabízet zvýšenou individuální péči žákům s diagnostikovanými poruchami pozornosti i žákům talentovaným.

Při škole nepracuje Rada školy ani žádné občanské rodičovské sdružení.

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ A KONTROLNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční a kontrolní činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- personálních podmínek vzdělávání a výchovy ve skupinách předmětů společenskovedních a přírodovědných vzhledem ke schváleným učebním dokumentům
- materiálně-technických podmínek vzdělávání a výchovy ve skupinách předmětů společenskovedních a přírodovědných vzhledem ke schváleným učebním dokumentům
- průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy ve skupinách předmětů společenskovedních a přírodovědných

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Z celkových 10 učitelů, kteří pracují ve škole, vyučuje sledované skupiny předmětů 9 učitelů. Ti mají vesměs úplnou odbornou a pedagogickou způsobilost (dále jen OPZ). Výjimku tvoří vyučující 1. ročníku, která však v současné době studuje 5. rokem pedagogickou fakultu, a učitelky občanské výchovy a fyziky, které nemají potřebnou kvalifikaci. Výchovná poradkyně vykonává svou funkci od září roku 2002. Protože nemá potřebnou kvalifikaci, navázala v práci

zatím na osvědčené postupy své předchůdkyně a věnuje pozornost především práci s žáky doporučenými k integraci a žákům končícím povinnou školní docházkou.

Ještě v uplynulém školním roce si učitelé doplňovali vzdělání návštěvou různých seminářů a kurzů, které probíhaly v nedalekém Klášterci či Chomutově. Po zrušení Služby školy Chomutov a jejího Střediska dalšího vzdělávání je od letošního roku návštěva vzdělávacích akcí vzhledem k dopravní vzdálenosti a obslužnosti znemožněna.

Ředitelka školy využívá maximálně odbornosti vyučujících, což při malém počtu tříd a vyučujících na druhé straně vede k tomu, že učitelé bez OPZ vyučují 3 – 4 předměty navzájem značně nesourodé. Tím se znesnadňuje jejich příprava na každodenní výuku.

Vyučující jsou každodenně několikrát v osobním kontaktu v obou sborovnách školy, což ulehčuje jejich vzájemnou kooperaci, výměnu zkušeností a podporuje velmi dobrou informovanost každého z nich o rodinném prostředí a osobních problémech žáků. Ředitelka školy usoudila, že vytvářet zvláštní metodické orgány, jejichž činnost by trpěla formálností, je neúčinné. Sama nemá ze stejných důvodů jmenovaného zástupce. Přesto věnuje značnou pozornost kontrolní činnosti u jednotlivých učitelů, v uplynulém školním roce například mimo jiných druhů kontrol hospitovala v průměru u každého učitele třikrát. Navštěvuje cíleně i ročníky, kde se vyskytují prospěchové a kázeňské problémy. Analýzou svých zjištění dospívá k přijímání potřebných opatření. Velikost školy jí umožňuje získávat okamžitě zpětnou vazbu, jak jsou opatření realizována.

Školní řád po žáky je psán srozumitelně a přehledně, je založen na demokratických principech a nikde neporušuje Úmluvu o právech dítěte. Vzhledem k velikosti školy je zajištěn velmi účinný tok informací ke všem pracovníkům školy, žákům i rodičům. Informační schůzky se zákonnými zástupci žáka probíhají každé poslední pondělí v měsíci odpoledne, rodiče mohou navštívit vyučující i jindy po vzájemné dohodě.

Česká školní inspekce hodnotí personální podmínky jako průměrné. Samotné zajištění výuky vzhledem k podmínkám, jak je vytváří vedení školy, je velmi dobré.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM.

Třídy jsou dostatečně prostorné, umožňují pohyb žáků po třídě a používání skupinové i párové práce. Škola má potřebný počet dvojrozměrných (tabelárních) pomůcek, kterými jsou vybaveny třídy, a žáci i vyučující je mohou okamžitě použít. Vyučující mají k dispozici televizory, videopřehrávače i trojrozměrné pomůcky pro výuku přírodovědných předmětů. Ve škole je jedna učebna vybavena počítači, jejíž technické i programové vybavení umožňuje škole plnit osnovy vlastního předmětu informatika. Velmi sympatické je, že učebna se nevyužívá jen pro výuku tohoto předmětu, ale v dosti velké míře i pro výuku ostatních předmětů. Využíváním internetu v ostatních předmětech (např. ve fyzice) škola může jít příkladem i některým podstatně lépe vybaveným školám.

K výuce na 1. stupni mají učitelky k dispozici dostatečné množství pomůcek, vyrobených profesionálně i svépomocí. Pro nedostatek tříd v obou budovách probíhá výuka odborných předmětů v kmenových třídách. Tato skutečnost vyžaduje od vyučujících promyšlenou přípravu, protože potřebné pomůcky si musejí připravovat v učebnách s předstihem, nebo si je nosí z hodiny na hodinu. Škola nemá specializovanou laboratoř pro chemii nebo fyziku, přesto vybavení školy umožňuje provádět se žáky alespoň základní laboratorní cvičení a učitelé je také v obou předmětech se žáky provádějí.

V žákovské knihovně lze vyučovat i literaturu a hudební výchovu, neboť jsou zde zajištěny potřebné podmínky pro takovou výuku.

Pro všechny předměty přírodovědného charakteru škola poskytuje žákům učebnice a pracovní sešity, ostatní vybavení učebními pomůckami co do množství a kvality je průměrné úrovně. Žáci používají vhodných učebnic, které vesměs tvoří ucelené nakladatelské řady.

Česká školní inspekce hodnotí materiálně-technické podmínky vzdělávání a výchovy ve sledovaných předmětech, především podmínky prostorové, jako průměrné s tím, že vybavení počítači a napojení na internet je velmi dobré.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VE SKUPINÁCH PŘEDMĚTŮ

Realizace vzdělávacích programů/Realizace vyučovaných oborů

Vzdělávací program je v souladu se zařazením do sítě škol.

Výuka je v souladu s učebním plánem vzdělávacího programu.

Vedená povinná dokumentace průkazně zachycuje průběh vzdělávání.

Způsob kontroly plnění učebních plánů a osnov je účinný.

Průběh a výsledky vzdělávání ve skupině společenskovedních předmětů

V průběhu hospitační činnosti bylo sledováno 8 vyučovacích hodin, z toho 5 českého jazyka na obou stupních základní školy, 2 hodiny dějepisu a 1 hodina občanské výchovy u 5 různých vyučujících. Nekvalifikovanost jedné z učitelek se výrazněji nepromítla do kvality sledovaného vyučovacího procesu.

Úvodní motivace k práci spočívala v jasně sděleném cíli hodin a v zařazení vyučované látky do souvislosti s látkami předchozími. Pozitivní je, že vyučující využívají k motivaci žáků regionální poznatky a ponechávají jim možnost využít vlastních zkušeností. V průběhu hodin povzbuzují žáky pochvalami a za předvedené výkony je klasifikují. Klasifikace má vesměs pozitivní charakter, známka je žákům zdůvodňována, na hodnocení se na prvním stupni podílejí i spolužáci. Zápisy v žákovských knížkách svědčí o pravidelném hodnocení. Opakování a upevňování starší dějepisné látky se děje nejen písemnými formami, ale i ústním zkoušením. Časová rezerva na přípravu ústního projevu žákům na druhém stupni chyběla, protože aktivita spolužáků přerůstala obvykle do vykřikování odpovědí. Příčinou byly vesměs uzavřené otázky, na něž postačovaly jednoslovné odpovědi. Na prvním stupni kladou učitelky na plynulost a spisovnost ústního vyjadřování žáků větší důraz. K hodnocení vědomostí, dovedností i postojů žáků při občanské výchově dochází při řízených besedách a rozhovorech, kterým při sledované hodině pomáhala vhodně volená videonahrávka. V hodinách nechyběl humor i vzájemný respekt učitelů k žákům a naopak. Vzájemný respekt je mimo jiné umožněn i důvěrnou znalostí rodinného prostředí žáků. Závěrečná hodnocení hodin na druhém stupni občas chyběla, neboť docházelo k přetahování hodin do přestávky. Dokončováním shrnutí látky a ukládáním domácích úkolů se žákům krátil čas určený k relaxaci sil.

Vyučující vedli výuku podle písemných příprav, které vycházely ze zpracovaných tematických plánů. Výsledkem byl plynulý průběh hodin, kdy vyučující sledovali především vysokou efektivitu práce po celou hodinu. Ve dvou hodinách pracovali žáci ve skupinách, jinak nebyli vedeni ke kooperativnímu učení. Vzhledem k nízkému počtu žáků byly používány formy

frontální práce s dominantním postavením učitele efektivní. Tento způsob výuky podle analýzy kontrolních prací a podle sledovaných výkonů žáků přináší dobré výsledky. Ve třídě se spojeným 4. a 5. ročníkem probíhala velmi efektivní práce založená na málotřídním způsobu výuky.

Samotná struktura hodin nepřinášela žádné překvapení. Protože v době inspekční návštěvy končilo klasifikační období, jednalo se vesměs o hodiny opakovací. Při výkladových hodinách následoval po úvodním opakování výklad nové látky, její shrnutí a uložení domácího úkolu. Výklad nové látky, metodicky správně promyšlený, probíhá dialogickou formou řízeného rozhovoru, žáci pracují s učebnicí, vyučující vedou žáky k porozumění textu učebnic a používají účelně dostupný názor (karty, obálky s individuálními úkoly, tabelární přehledy, videonahrávky, encyklopedie, obrázky, dokumenty). Vyučující využívají i mnemotechnických technik. Cenné je, že se při všech hodinách českého jazyka setrvale zdůvodňují pravopisné jevy a to formou ústní i písemnou. Nedostatkem je, že v hodinách českého jazyka se občas pracuje i s verbálním názorem místo práce s příručkami (Pravidly českého pravopisu, Stručnou mluvnici českou apod.). I když se většina forem práce opírá o žákovu paměť, jsou zadávané úkoly přiměřeně náročné a ve sledovaných hodinách byla paměť procvičována pestrými úkoly. Za velmi dobré je nutné považovat setrvalé upevňování pojmů, ať již českého původu, tak přitažlivé ozřejmování slov původu cizího v hodinách dějepisu a občanské výchovy. Pravidelná kontrola písemných projevů žáků a systematické ukládání domácích úkolů přispívá k pochopení látky. Práce s integrovanými žáky byla patrná a umožňuje ji již několikrát zmíněný počet žáků ve třídách.

ČŠI hodnotí průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve skupině společenských věd jako velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání ve skupině přírodovědných předmětů

Všechny hodiny byly učiteli velice pečlivě připraveny. Hodinám nechyběla vstupní ani průběžná motivace (nejčastěji pochvala). Pro všechny hodiny bylo dominující časté střídání různých metod (společná práce, ve skupinách, jednotlivců, práce s učebnicí) s nenásilnou aktivizací žáků. Struktura hodin má ucelenou stavbu, přitom odpovídá jak věku a složení žáků ve třídě, tak i výukovým cílům. Pokud inspekce sledovala výkladovou hodinu (např. v chemii), jednalo se o kombinaci výkladu s prvky řízeného rozhovoru, kdy žáci výklad doplňovali a měli rovněž dostatek prostoru k vyjádření vlastního názoru. Učitelky dostatečně využívají učebnice k práci s textem.

V předmětu informatika je maximum času věnováno samostatné práci žáků. Díky tomu, že se výpočetní technika používá i v jiných předmětech, nemají žáci s ovládním počítačů závažné problémy.

Komunikace učitelů se žáky je na velmi dobré úrovni. I v problematičtějších třídách učitelky nesklozávají ke křiku a vyhrožování některým konfliktním jedincům a vcelku se jim dobře daří zapojovat a aktivovat velkou část žáků. Napomáhá tomu i menší počet žáků v některých třídách. Přátelská bezkonfliktní atmosféra v hodinách nasvědčuje tomu, že jinde tolik třeba tak obávaná matematika není zde „postrachem“ většiny žáků.

Česká školní inspekce hodnotí průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve skupině přírodovědných předmětů jako velmi dobré.

Výsledky vzdělávání a výchovy zjišťované školou

Škola má vlastní systém kontrolních prací. Učitelé je po analýze předkládají ředitelce ke kontrole. Sami využívají těchto analýz při plánování prodloužených výkladů a soustavných opakování.

Předepsané písemné práce jsou zadávány, v chemii a ve fyzice se provádějí laboratorní práce, ve kterých se žáci seznámí se základními principy laboratorní práce. Pro kontrolu vědomostí používají učitelé v těchto předmětech písemné testy a ústní zkoušení, v matematice se píše i předepsané písemné práce. Klasifikace při ústním zkoušení odpovídá výkonům žáků. Všichni učitelé mají dostatečný počet známek, takže v případě neúspěchu mají žáci mnoho možností si své výsledky včas opravit.

Výroční zpráva obsahuje v závěrečné části i sebehodnocení úspěchů i restů a z této zprávy vychází plánování práce v následujícím školním roce.

Škola nabízí výuku německého jazyka, pro výuku angličtiny nemá podmínky.

Žáci mohou využívat pro mimoškolní práci nabídku 10 různých kroužků, vedených pedagogy. Vzhledem k tomu, že žáci žijí vzdáleni od kulturních center, pořádá škola zájezdy do okresního města a učí žáky navštěvovat muzeum, knihovnu, výstavní sítě, žáci byli na zájezdu v Národním divadle a jezdí i do oblastního divadla v Mostě.

Pro veřejnost připravuje škola besídky o Vánocích, žáci se mohou uplatnit i v sérii sportovních turnajů, které pořádá v obecní tělocvičně.

Při škole není žádné občanské sdružení. Škola úzce spolupracuje s místním obecním úřadem, s DDM v Kadani a s PPP V Kadani.

Česká školní inspekce vzhledem k zjištění ve skupinách předmětů společenských a přírodovědných hodnotí celkově průběh výchovně-vzdělávacího procesu jako velmi dobrý.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Ve škole v současné době není žádný cizinec, proto v průběhu orientační inspekce nebyla prováděna tématická inspekce: „*Sledování a hodnocení průběhu vzdělávání cizinců na území ČR v základních, středních a vyšších odborných školách*“.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Zařazovací listina č.j. PgO 517/2000 ke dni 16. 11. 2000
2. Zřizovací listina č.j. 367/02 ze dne 16. 10. 2002
3. Výroční zpráva o činnosti školy ve školním roce 2001/2002 schválená ke dni 30. 8. 2002
4. Řád školy platný od 2. září 2002
5. Organizační řád školy s organizační strukturou
6. Plán práce na školní rok 2002/03
7. Plán kontrolní a hospitační činnosti na školní rok 2002/03
8. Záznamy školního preventisty pro problematiku protidrogové prevence a prevence negativních sociopatologických jevů
9. Rozvrhy hodin pro školní rok 2002/2003
10. Třídní knihy školního roku 2001/2002 a 2002/2003

11. Třídní výkazy a katalogové listy všech tříd školního roku 2002/2003
12. Záznamy z pedagogických rad za školní roky 2000/2001, 2001/2002 a dosavadní zápisy ze školního roku 2002/2003
13. Seznam žáků školy na školní rok 2002/03
14. Protokoly z opravných zkoušek za školní rok 2001/02
15. Namátkově předložené časové a tématické plány učitelů sledovaných předmětů
16. Namátkově vybrané písemné práce z českého jazyka, matematiky, dějepisu, občanské výchovy, a žákovské knížky žáků

ZÁVĚR

Základní škola Vilémov, okres Chomutov má pro výchovně-vzdělávací proces podle zvolených učebních programů průměrné personální podmínky, které se v současné době zkvalitňují dálkovým studiem jedné učitelky. Doplnovací studium a sebevzdělávání ostatních učitelů je nyní po zrušení okresů a jejich vzdělávacích středisek velmi nesnadné vzhledem k dopravním vzdálenostem a špatné dopravní obslužnosti.

Od uplynulé inspekční návštěvy v roce 1997 prošla škola opravami, hlavní budova má novou omítku, bylo dále modernizováno vybavení počítačové učebny, škola je napojena na internet, ke kterému mají přístup žáci i vyučující, výuka tělesné výchovy může probíhat v přilehlé obecní tělocvičně. Vybavení kabinetů studijním materiálem pro práci žáků při vyhledávání dalších informací je dostačující. Školní knihovna umožňuje využití i pro další účely, jako je výuka literatury, hudební výchovy a samostudium žáků. I když výuka probíhá ve dvou navzájem vzdálených školních budovách a místnosti pro kabinety a zázemí pedagogů jsou skrovné, materiální i prostorové podmínky umožňují kvalitně realizovat zvolený program Základní škola.

Učební plány škola dodržuje, stejně jako nebylo zjištěno neplnění předepsaných osnov jednotlivých předmětů.

Výuka probíhá převážně frontálním způsobem, vyučující především při výuce na 1. stupni se pokoušejí vnášet do výuky efektivní formy kooperace mezi žáky navzájem. Kvalita průběhu a výsledků vzdělávání ve sledovaných oblastech byla hodnocena ČŠI celkově jako velmi dobrá.

V porovnání s předchozí návštěvou ČŠI v roce 1997 došlo k omlazení učitelského sboru a ke zkvalitnění jak materiálních, tak provozních podmínek školy. Kontrolní činnost ředitelky školy umožňuje využívat výsledků z analýz kontrolních zjištění při plánování dalších koncepčních záměrů.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu:	Mgr. Vladimír Bečvář	Bečvář

Členové týmu: Ing. Josef Chvosta

Chvosta

V Chomutově dne 14. února 2003

Přílohy

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 2003-02-21

Razítko

Ředitelka školy oprávněná jednat za školu

Podpis

Titul, jméno a příjmení

Mgr. Blanka Kopecká

Mgr. Blanka Kopecká

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný.
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň.
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň.
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa.
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.

Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně.
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně.
Nelze hodnotit	--
Nebylo hodnoceno	--

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad Ústí n/Labem OŠMT	2003-03-07	061 40/2003-2005
Obecní úřad Vilémov	2003-03-07	061 41/2003-2005
Rada školy	---	Není zřízena.

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
---	---	Připomínky nebyly podány